

RIKSDAGENS SVAR 143/2010 rd

Regeringens proposition med förslag till lagar om godkännande av alkolås för användning i trafik och om användning av alkolås vid skol- och dagvårdskörningar

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lagar om godkännande av alkolås för användning i trafik och om användning av alkolås vid skol- och dagvårdskörningar (RP 74/2010 rd).

Beredning i utskott

Kommunikationsutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (KoUB 9/2010 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om godkännande av alkolås för användning i trafik

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Lagens syfte

I denna lag föreskrivs om godkännande för användning i trafik av en anordning som hindrar att fordonet startas, om en viss alkoholhalt uppmäts i förarens utandningsluft (*alkolås*).

2 §

Godkännande av alkolås

Det är förbjudet att sälja, annars överlåta eller använda ett alkolås i trafiken, om modellen för alkolåset inte har godkänts av Trafiksäkerhetsverket. Verket ska publicera en förteckning över godkända modeller på alkolås på sin webbplats.

Trafiksäkerhetsverket ska godkänna alkolås som uppfyller

1) kraven i standarderna SFS-EN 50436-1 eller SFS-EN 50436-2 eller de nationella krav som föreskrivits i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som motsvarar nivån i de nämnda standarderna, och

2) de tekniska krav som fordonslagen (1090/2002) och författningar som utfärdats med stöd av den ställer på anordningar som monteras i fordon.

Tillverkaren eller importören av alkolås ska i sin ansökan visa att kraven i 2 mom. 1 punkten uppfylls genom ett intyg över överensstämmelse som utfärdats av en sådan teknisk tjänst som avses i 5 §.

Alkolås som monterats i fordon som registrerats utomlands eller i landskapet Åland får tillfälligt användas i trafiken, om alkolåset uppfyl-

ler krav motsvarande de i 2 mom. avsedda kraven.

3 §

Giltighetstid för godkännande

Godkännande av alkoholås gäller tills vidare.

Om ett alkoholås inte längre uppfyller de krav som gällde när låset godkändes kan Trafiksäkerhetsverket återkalla godkännandet av modellen. Innan godkännandet återkallas ska dock tillverkaren eller importören av alkoholåset ges en anmärkning och anges en skälig tidsfrist inom vilken felet eller bristen ska avhjälpas.

Om felet eller bristen väsentligt försämrar fordonets trafiksäkerhet eller alkoholåsets funktion, kan godkännandet av låset återkallas omedelbart.

4 §

Åtgärder som förutsätts när alkoholås medför fara samt marknadstillsyn

Trafiksäkerhetsverket svarar för åtgärder som förutsätts när alkoholås medför fara samt för marknadstillsynen över alkoholås.

När Trafiksäkerhetsverket sköter uppgifter som avses i 1 mom. tillämpas på verket vad som i 81 § i fordonslagen bestäms om typgodkännandemyndigheten och i 82 § i samma lag om tillsynsmyndigheten. Vad som i den sistnämnda paragrafen bestäms om sakkunniga och befullmäktigats av tillsynsmyndigheten tillämpas även på sakkunniga som Trafiksäkerhetsverket befullmäktigat.

5 §

Tekniska tjänster

Endast en av ackrediteringsenheten vid Mätteknikcentralen eller av något annat motsvarande nationellt ackrediteringsorgan ackrediterad teknisk tjänst kan utfärda i 2 § avsett intyg över överensstämmelse. På ackrediteringen tillämpas lagen om konstaterande av tillförlitligheten hos

tjänster för bedömning av överensstämmelse med kraven (920/2005).

Den i 1 mom. avsedda ackrediteringen ska omfatta de tester som används för att testa alkoholås och vid ackrediteringen ska standarden SFS-EN ISO/IEC 17025 om allmänna kompetenskrav för provnings- och kalibreringslaboratorier tillämpas.

Den tekniska tjänsten ska vara funktionellt och ekonomiskt oberoende av dem som tillverkar eller importerar alkoholås. Den ska ha en med beaktande av verksamhetens omfattning tillräcklig ansvarsförsäkring eller något annat motsvarande arrangemang och tillgång till en tillräckligt stor och yrkeskunnig personal samt sådana system, anordningar och redskap som behövs för verksamheten. Den tekniska tjänsten ska föra register över sina bedömningar, mätningar, tester, kalkyler och utredningar. Den tekniska tjänsten får för deltester anlita en extern tjänst som uppfyller kraven enligt 1 mom. eller använda en sådan tjänsts mät- och testanordningar. Den tekniska tjänsten svarar för den anlitade tjänstens eller de använda anordningarnas resultat.

Trafiksäkerhetsverket ska försäkra sig om att de krav som anges i 2 § 2 mom. 1 punkten och i denna paragraf är uppfyllda innan verket fattar beslut om godkännande av ett alkoholås. På Trafiksäkerhetsverket tillämpas i denna uppgift vad som i 49 § 2 mom. i fordonslagen föreskrivs om typgodkännandemyndigheten.

6 §

God förvaltning och tjänsteansvar i tekniska tjänster

När en teknisk tjänst utför uppgifter enligt denna lag ska den iakttä förvaltningslagen (434/2003), språklagen (423/2003), lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003), lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) och arkivlagen (831/1994).

På personer som är anställda vid den tekniska tjänsten tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de utför bedömningsuppgifter enligt denna lag. Bestämmelser om

skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

8 §

Ändringsökande

Ändring i ett beslut av Trafiksäkerhetsverket får sökas i enlighet med förvaltningsprocesslagen (586/1996). Trafiksäkerhetsverket kan i sitt beslut bestämma att beslutet ska iakttas trots att ändring har sökts, om inte besvärmyndigheten bestämmer något annat.

7 §

Montering av alkolås samt intyg om det och om kalibrering av alkolås

Tillverkare eller importörer av alkolås ska anmäla auktoriserade monterings- och serviceaffärer till Trafiksäkerhetsverket, som ska publicera en förteckning över dem på sin webbplats.

Montören ska utfärda ett intyg över montering och kalibrering av ett alkolås, av vilket det framgår datum och plats för monteringen av alkolåset, alkolåsets märke, modell och tillverkningsnummer samt fordonets registreringsstecken och datum för nästa kalibrering.

Alkolåset får ställas in så att det hindrar att fordonet startar vid lägre alkoholhalt i utandningsluften än vid gränsen för rattfylleri enligt 23 kap. 3 § 1 mom. i strafflagen (39/1889). Montering av alkolås förutsätter inte ändringsbesiktning enligt 61 § i fordonslagen.

9 §

Alkolåsförseelse

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot förbudet mot försäljning eller annan överlåtelse av alkolås enligt 2 § 1 mom. ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *alkolåsförseelse* dömas till böter.

10 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Alkolås som monterats innan lagen trätt i kraft får användas och överlåtas trots bestämmelserna i 2 § 1 mom.

Lag

om användning av alkolås vid skol- och dagvårdskörningar

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Användning av fordon med alkolås vid skol- och dagvårdskörningar

Om en kommun, samkommun, skola eller inrättning ordnar en körning som beställningstrafik och körningen får statsunderstöd eller under-

stöd av kommunen, ska ett i 1 § i lagen om godkännande av alkolås för användning i trafik (/20) avsett fordon med alkolås användas

1) vid körning av elever som deltar i förskoleundervisning, grundläggande utbildning och påbyggnadsundervisning,

2) vid körning av studerande som deltar i utbildning på andra stadiet, och

3) vid körning av barn i dagvård.

I fråga om övervakad körrätt för personer som har gjort sig skyldiga till rattfylleri föreskrivs särskilt.

2 §

Montering och ändamålsenlig användning av alkolås

Den trafikidkare som är ansvarig för körningarna ansvarar för att alkolås monteras och för att alkolåset hålls i funktionsdugligt skick. För att fordonets trafiksäkerhet och alkolåsets funktion ska kunna säkerställas ska omsorgsfulla och ändamålsenliga förfaringsätt följas vid användning, service och kalibrering av alkolås.

Det intyg över montering och kalibrering av alkolås som avses i 7 § 2 mom. i lagen om godkännande av alkolås för användning i trafik ska medföras i fordonet under körning.

Närmare bestämmelser om montering och inställning av alkolås kan utfärdas genom förordning av kommunikationsministeriet.

3 §

Användning av ett fordon utan alkolås

Om ett fordon med alkolås går sönder eller om det finns någon annan liknande orsak, får den trafikidkare som ansvarar för körningen tillfälligt under högst fem vardagar använda ett fordon utan alkolås. Trafikidkaren ska genast underrätta den som har beställt körningen om att ett fordon utan alkolås används.

Om den trafikidkare som ansvarar för körningen trots 1 mom. inte förmår utföra körning-

en, kan den som beställt körningen tillfälligt under högst tre vardagar, använda ett fordon utan alkolås för körningen. Som villkor gäller att ett fordon som är försett med alkolås och som lämpar sig för körningen inte finns att tillgå.

4 §

Förseelse mot bestämmelserna om användning av alkolås

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1) försummar att utrusta ett fordon som används vid körning som avses i 1 § 1 mom. med alkolås eller att hålla alkolåset i funktionsdugligt skick,

2) bryter mot tidsfristen i 3 § 1 mom. eller försummar att göra den anmälan som trafikidkaren åläggs göra i momentet, eller

3) försummar att i fordonet under körning som avses i 1 § 1 mom. medföra det intyg över montering och kalibrering av alkolås som avses i 2 § 2 mom.,

ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annastans i lag, för *förseelse mot bestämmelserna om användning av alkolås* dömas till böter.

Polisen ska underrätta den som beställt körningen om det finns misstanke om sådan förseelse mot bestämmelserna om användning av alkolås som avses i 1 mom. 1 eller 2 punkten.

5 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 3 § i lagen om alkoholövervakad kör rätt

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om alkoholövervakad kör rätt (439/2008) 3 § 1 mom. som följer:

3 §

Fordon som används vid övervakad kör rätt

Det fordon som används i samband med övervakad kör rätt ska förses med ett alkoholås enligt 1 § i lagen om godkännande av alkoholås för användning i trafik (/20). Alkoholås monteras i ett eller flera av följande fordon som den för vil-

ken övervakad kör rätt meddelats (*den övervakade*) har i bruk:

- 1) personbil,
- 2) buss,
- 3) paketbil,
- 4) lastbil, eller
- 5) traktor.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 13 oktober 2010